

Metodický návod pro učitele na osvětové a vzdělávací aktivity pro žáky a studenty v rámci zapojení školy do projektu Pijeme kohoutkovou

Audit pitného režimu pro žáky 2. stupně základních škol

Cílová skupina: žáci 2. stupně základních škol

Vhodné předměty: matematika, informatika, český jazyk

Cíle:

- Žák si uvědomuje, že během dne konzumuje nápoje v různých obalech a je schopen tyto rozdíly vyjádřit číselně.
- Žák sbírá po dobu jednoho týdne data o svém pitném režimu.
- Žák na základě sebraných dat vyhodnotí jednoduchý formulář o svém pitném režimu.
- Žák s pomocí grafu odpoví na vybrané otázky týkající se údajů z grafu.
- Žák porovná jednotlivé údaje z grafu mezi sebou a vyvodí dle návodných otázek závěry.
- Žák alespoň třemi větami shrne své dojmy ze zjištění, ke kterým se došlo pomocí sběru dat a následnou práci s grafy.
- Žák se zamyslí nad možností snížení plýtvání plasty kvůli pitnému režimu a navrhne alespoň jedno konkrétní řešení.

Čas: Jeden týden včetně víkendu.

Související materiály:

- Pracovní list s názvem Moje spotřeba vody tekutin 2. stupeň
- Vyhodnocení spotřeby tekutin 2. stupeň

Jak na audit:

Část měření:

- Všichni žáci školy dostanou pracovní list s názvem Moje spotřeba vody tekutin 2. stupeň, do něhož zaznamenávají po dobu dvou dnů požadované informace. Do první části pracovního listu zaznamenávají údaje týkající se pobytu ve škole, do druhé části zaznamenávají údaje

týkající se času po škole až do konce daného dne. Po ukončení měření odevzdají vyplněné pracovní listy vyučujícímu.

- Seznamte s probíhajícím měřením i rodiče, např. formou sdělení od vyučujícího, aby žáky podpořili v měření i po dobu víkendu.

Vyhodnocení spotřeby tekutin

- Vybrané třídy zpracují výsledky auditu do podoby konkrétních čísel a následně vytvoří grafy v programu typu excel. Zjištěné údaje budou vyvěšeny na předem určená místa ve škole a výsledky budou v rámci hodin diskutovány se žáky. Jak zpracovat údaje z auditu naleznete v samostatné příloze Vyhodnocení spotřeby tekutin 2. stupeň.

Diskuze nad grafy a hledání kroků ke snížení plýtvání vodou

- V každé třídě s žáky věnujte minimálně jednu vyučovací hodinu na interpretaci výsledných grafů a zjištění. Vhodné předměty jsou zejména matematika, informatika, výchovy, ale i český jazyk.
- V první fázi práce s grafy ved'te formou návodných otázek žáky k orientaci v grafech. Např.
 - Pijí žáci více tekutin ve škole nebo mimo školu?
 - Pijí žáci více kohoutkové vody nebo balené?
 - Pijí žáci více ochucené nebo neochucené vody?
 - Jaký je průměrný příjem tekutin během týdny a jaký během víkendu?
 - Spotřebuje se více vody na výrobu plastových lahví nebo na pitný režim jako takový?
 - Atd.
- V druhé fázi práce s grafy nechte žáky formulovat tvrzení vyplývající z interpretace čísel. Např.
 - Z grafu vyplývá, že o víkendu žáci pijí více slazených nápojů.
 - Z grafu vyplývá, že žáci nepijí mléčné výrobky.
 - Z grafu vyplývá, že žáci spotřebují více vody na výrobu plastových lahví než na vlastní pitný režim.
 - Atd.
- Ve třetí fázi ved'te žáky k zamyšlení nad danými zjištěními a tvrzeními. Pokládejte jim otázky typu:
 - Překvapilo vás, že XY žáků si kupuje balené nápoje? Proč vás to překvapilo?
 - Překvapilo vás, že XX žáků pije mimo školu energetické nápoje?
 - Překvapilo vás, že se spotřebuje XY vody na výrobu plastových lahví?

- V poslední fázi ved'te žáky k zamyšlení, zda by se s některými zjištěními dalo něco dělat¹ a formulování konkrétních kroků vedoucích ke snížení plýtvání vodou či zlepšení pitného režimu a jeho kvality u žáků. Např.
 - Zrušíme školní automaty na nápoje, abychom nepodporovali tvorbu plastů.
 - Každý pátek můžeme ve škole pít pouze neslazené nápoje.
 - Ve škole vyhlásíme soutěž mezi žáky školy – „14 dní bez plastových lahví“. Spočítáme, kolik vody bylo tímto způsobem ušetřeno, spočítáme, kolik peněz bylo ušetřeno za ušetřenou vodu a navrhneme, na co by se daly ušetřené peníze použít smysluplněji.
 - Atd.

Poznámka:

Než začnete s auditem:

1. Rozhodněte, zda se budou měření účastnit všechny třídy nebo jen vybraný vzorek.
2. Vytvořte tým vyučujících, kteří budou audit s žáky provádět a udělejte si metodickou schůzku, na níž si rozdělíte jednotlivé úkoly a ujasníte jednotný postup všech kroků aktivity.
3. Domluvte se s kolegy, ve kterých předmětech a kdy budete jednotlivé kroky auditu provádět – např. vyhodnocení, podklady pro prezentace výsledků... (matematika, informatika ad.)
4. Stanovte si datum, kdy audit začne, kdy skončí a kdy budou všechny výsledky připraveny k prezentování ostatním zájmovým skupinám (žáci, rodiče...)
5. Vyčleňte čas, ve kterém budou žákům vysvětleny instrukce k měření a připravte si všechny potřebné podklady – pracovní list s názvem *Moje spotřeba tekutin*.
6. Dohodněte se, co provedete s výsledky – jaká aktivita bude na audit navazovat? Můžete použít námi nabízené aktivity nebo zvolit vlastní.

¹ Žákům můžete říct či připomenout, že bude v následujících dnech probíhat referendum a panelová diskuze a že jejich návrhy mohou být také přijaty do výběru otázek referenda.